

Załącznik nr 1

do UCHWAŁY NR XIV/123/2024

RADY MIEJSKIEJ W PIWNICZNEJ-ZDROJU

z dnia 30 grudnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA LATA 2025-2028**

Piwniczna-Zdrój, 30 grudnia 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawy prawne	4
II. Adresaci Gminnego Programu	4
III. Realizatorzy Programu	4
IV. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	5
1. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	5
2. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6
3. Zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	7
V. Analiza SWOT	8
VI. Diagnoza problemów uzależnień na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój	9
1. Podstawowe pojęcia związane z tematem uzależnień	9
2. Diagnoza problemów uzależnień	11
VII. Cele i zadania Programu	15
1. Cele główne Programu	15
2. Zadania Programu oraz sposób ich realizacji	16
VIII. Źródła finansowania	21
IX. Plan wydatków	22
X. Monitoring i ewaluacja	23
Podsumowanie	23

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zwany dalej „Programem” określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych, które wynikają z nadużywania alkoholu oraz narkotyków. Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii i innym uzależnieniom należy do zadań własnych gminy. Realizacja zadań prowadzona w postaci Programu uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Zadania przewidziane do realizacji, zapisane w poniższym Programie są w głównej mierze kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych.

Gminny Program rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii powinien w najlepszy możliwy sposób promować zdrowie, zapobiegać używaniu substancji psychoaktywnych i rozwiązywać problemy wynikające z ich używania i uzależnienia od nich. Program koncentruje się tylko na wycinku życia społecznego, zarówno na poziomie indywidualnym jak i w skali całej społeczności. Problemy społeczne współwystępują ze sobą i układają się w charakterystyczne wiązki problemów. Kontekst innych problemów ma istotne znaczenia dla planowania i podejmowania działań we wszystkich wspomnianych obszarach, a także dla prognozowanych efektów tych działań. Niekiedy interwencja profilaktyczna zaplanowana dla ograniczenia występowania konkretnego problemu, ujęta w Gminnym Programie, może przyczynić się do rozwiązania także innych problemów. Na przykład ograniczenie spożycia alkoholu lub narkotyków może wpływać na poprawę sytuacji w zakresie porządku publicznego. Opracowanie Gminnego Programu powinno być poprzedzone przeprowadzeniem diagnozy dotyczącej w szczególności rozpoznania czynników ryzyka i czynników chroniących występujących w danej społeczności, określenia skali i specyfiki problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz posiadanych przez gminę zasobów osobowych, rzeczowych i finansowych. W ramach diagnozy opisywany jest lokalny kontekst społeczny i kulturowy, który może mieć wpływ na występowanie czynników chroniących i czynników ryzyka związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Diagnoza uwzględnia również dane na temat skali używania napojów alkoholowych oraz nielegalnych substancji psychoaktywnych.

I. Podstawy prawne

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939),
- 3) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670),
- 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

II. Adresaci Gminnego Programu

Adresatami Gminnego Programu są mieszkańcy Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój: dzieci, młodzież, dorośli oraz seniorzy. Program jest skierowany do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia. Inicjatywy realizowane w ramach Programu skierowane są do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych uwikłanych w problemy wynikające z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, leków, napojów energetyzujących czy innych uzależnień behawioralnych.

Ponadto adresatami Gminnego Programu są również pracownicy podmiotów działających na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój, zajmujących się zawodowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień czy wolontariuszy, osób fizycznych, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

III. Realizatorzy programu

Jednostką odpowiedzialną za prawidłową realizację Programu na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój jest Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W zakresie realizacji zadań wynikających z założeń Programu Komisja współpracuje z:

- 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Piwnicznej -Zdroju,
- 2) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
- 3) Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu,

- 4) Sądeckim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu,
- 5) Dyrektorami i kadrami pedagogicznymi jednostek oświatowych z terenu Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój,
- 7) Komisariatem Policji w Piwnicznej -Zdroju,
- 8) organizacjami pozarządowymi z terenu Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój
- 9) klubami sportowymi,
- 10) kuratorami sądowymi,
- 11) pedagogami i psychologami szkolnymi,
- 12) parafiami,
- 13) innymi podmiotami.

IV. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jako organ administracji rządowej i jednostka samorządu terytorialnego jest zobowiązana do podejmowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii i innym uzależnieniom na terenie gminy.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piwnicznej -Zdroju została powołana Zarządzeniem Nr 51/2024 Burmistrza Piwnicznej -Zdroju dnia 29.07.2024 r.

1. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
 - inicjowanie i prowadzenie rozmów motywujących osoby uzależnione,
 - kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w przedmiocie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego i złożenie wniosku do sądu o wszczęcie postępowania,
 - kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego,

- 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Rady Miejskiej w Piwnicznej-Zdroju dotyczącą zasad usytuowania na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój miejsc sprzedaży napojów alkoholowych oraz warunków sprzedaży tych napojów - zgodnie z art. 18 ust. 3a Ustawy,
- 3) inicjowanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, wobec rodzin, w których występują problemy alkoholowe, w tym inicjowanie i uruchamianie procedury "Niebieska Karta" mającej na celu zatrzymanie przemocy w rodzinie,
- 4) opracowywanie projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz nadzorowanie realizacji zadań z niego wynikających,
- 5) opiniowanie projektów uchwał dotyczących liczby miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży,
- 6) współdziałanie z władzami publicznymi, instytucjami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 7) inicjowanie innych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wykonywanie innych czynności określonych przepisami.

2. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ważnym elementem analizy dotyczącej tworzenia programu profilaktyki są dane z dokumentacji Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W latach 2021-2024 dane wynikające z wniosków, które wpłynęły do MKRPA przedstawiały się następująco:

1. Liczba zgłoszonych wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe w 2021 roku wyniosła 27 sztuk. W tym 4 dotyczyły kobiet, 23 dotyczyło mężczyzn.
2. Liczba zgłoszonych wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, skierowanych do MKRPA, w 2022 roku wyniosła 29 sztuk. W tym 5 dotyczyły kobiet, 24 dotyczyło mężczyzn.
3. Liczba zgłoszonych wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe, skierowanych do MKRPA, w 2023 roku wyniosła 29 sztuk. W tym 3 dotyczyły kobiet, 26 dotyczyło mężczyzn.

W tabeli zostały przedstawione dane z podziałem na wyszczególnione grupy osób wobec, których organy wystąpiły z wnioskiem o leczenie odwykowe w latach 2021-2023.

Organy występujące z wnioskiem o leczenie odwykowe	Rok	Grupa osób	
		Kobiety	Mężczyźni
	2021		
Policja		1	12
Ośrodek Pomocy Społecznej		1	4
Kurator Zawodowy		-	1
Rodzina		2	5
Prokuratura Rejonowa		-	1
Policja	2022	2	11
Ośrodek Pomocy Społecznej		1	4
Kurator Zawodowy		-	1
Rodzina		2	8
Prokuratura Rejonowa		-	-
Policja	2023	2	11
Ośrodek Pomocy Społecznej		-	9
Kurator Zawodowy		1	2
Rodzina		-	4
Prokuratura Rejonowa		-	-

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, iż organami najczęściej występującymi z wnioskami o leczenie odwykowe w latach 2021-2023 były Policja oraz Ośrodek Pomocy Społecznej. Przypadki te dotyczą głównie mężczyzn, co może wskazywać na częstsze występowanie problemu alkoholowego wśród tej grupy osób. Zauważa się również przypadki zgłoszeń przez rodzinę, szczególnie w 2022 roku.

3. Zasady wynagradzania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1) Przewodniczącemu Komisji przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji w kwocie 250,00 zł brutto za każde posiedzenie na podstawie list obecności.

2) Sekretarzowi Komisji przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji w kwocie 200,00 zł brutto za każde posiedzenie na podstawie list obecności.

3) Pozostałym Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji w wysokości 180,00 złotych brutto za każde posiedzenie na podstawie list obecności. Wynagrodzenie wypłacane będzie kwartalnie.

V. Analiza SWOT

Jedną z najbardziej powszechnie stosowanych metod i technik służących budowaniu strategii jest analiza SWOT. Analiza SWOT polega na zbadaniu silnych i słabych podmiotów działających w sferze polityki społecznej, a następnie ich konfrontacji z szansami i zagrożeniami tkwiącymi w jej bliższym i dalszym otoczeniu. Pozwala oszacować możliwości i potencjał, jakimi dysponuje dany podmiot. W celu opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2028 dokonano analizy SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych ✓ udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej ✓ dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty ✓ ścisła współpraca jednostek, w szczególności jednostek pomocy społecznej, sądu, jednostek systemu oświaty ✓ prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz	✓ brak powszechnej wiedzy na temat szkodliwości spożywania alkoholu ✓ niechęć osób z problemami uzależnień do podjęcia leczenia ✓ wzrost liczby osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi ✓ brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych

działalności szkoleniowej dla dzieci i młodzieży ✓ prowadzenie systematycznego dyżuru członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inspektora OPS	
SZANSE	ZAGROŻENIA
✓ systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry zajmującej się profilaktyką uzależnień i wsparciem specjalistycznym ✓ wzrost świadomości społecznej dotyczący sposobów przeciwdziałania uzależnieniom ✓ realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży ✓ organizacja oraz finansowanie szkoleń, warsztatów dla dzieci i młodzieży oraz rodziców	✓ spożywanie napojów alkoholowych oraz zażywanie środków psychoaktywnych przez osoby małoletnie ✓ konsekwencje zdrowotne picia alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież ✓ wzrost dostępu dzieci i młodzieży do środków psychoaktywnych ✓ uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających

VI. Diagnoza problemów uzależnień na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój

1) Podstawowe pojęcia związane z tematem uzależnień

Alkoholizm jest chorobą społeczną. Spożywanie napojów alkoholowych w fazie choroby powoduje liczne negatywne skutki degradujące życie chorego i jego najbliższego otoczenia. Alkoholizm zaburza normalne postrzeganie świata i ludzi, a rodzina osoby uzależnionej cierpi na tym najbardziej. Alkoholizm powoduje rozwój przemocy fizycznej, psychicznej, ekonomicznej, seksualnej. Może być przyczyną utraty pracy oraz kardynalnych zaniedbań w procesie wychowania dzieci. Dzieci z rodzin z problemem alkoholowym gorzej radzą sobie w kontaktach społecznych i nabywają podatność na uzależnienie w życiu dorosłym. Na każdym etapie kształtowania się uzależnienia od alkoholu oraz szkód społecznych, które powoduje alkoholizm, niezbędna jest profesjonalna pomoc profilaktyczna i terapeutyczna.

Narkomania „to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie”. Narkomania, obok uzależnienia od alkoholu i nikotyny, należy do najpoważniejszych problemów społecznych ostatnich kilkudziesięciu lat. Gwałtownie wzrasta liczba nowych substancji psychoaktywnych (dopalaczy). Społeczeństwa uzależniają się od leków i suplementów diety (lekomania, napoje energetyzujące). Dzieci i młodzież stają się pierwszymi ofiarami swoistej „mody” na odurzanie się. Jest to zjawisko niepokojące, zarówno ze względu na bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia osób używających substancji psychoaktywnych, jak i dla zdrowia publicznego. Nadużywanie substancji psychoaktywnych powoduje szkody społeczne, głównie w funkcjonowaniu rodziny, jak i w sferze działalności zawodowej i gospodarczej, może być przyczyną ubóstwa, bezrobocia, konfliktów z prawem, prostytucji, przemocy, bezdomności, hazardu, alkoholizmu. Liczba osób eksperymentujących z narkotykami i już uzależnionych, szukających pomocy, stale rośnie. Największe obawy budzi zjawisko wzrostu zagrożenia narkomanią wśród młodzieży, a także obniżanie się granicy wieku osób mających po raz pierwszy kontakt ze środkami psychoaktywnymi.

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Uzależnienie od wykonywania czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Cechą charakterystyczną uzależnienia jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowania z nim związanego oraz zwiększenie tolerancji czyli wewnętrznej potrzeby coraz większej częstotliwości podejmowania czynności uzależniającej. W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania zostanie ograniczona pojawiają się niepożądane objawy odstawienia. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np.: nadmierna potliwość, drżenie rąk, bóle głowy czy bezsenność. Dołączyć się mogą także problemy natury psychologicznej, takie jak zachowania agresywne, rozdrażnienie, nasilony lęk, wstyd czy poczucie winy. Jednakże większość uzależnień behawioralnych to zachowania bagatelizowane przez otoczenie czy wręcz

akceptowane społecznie. Takie nastawienie nie sprzyja diagnozowaniu i leczeniu uzależnień behawioralnych. Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci i młodzieży. Jednym z takich zaburzeń jest nałogowe korzystanie z zaawansowanych technologicznie urządzeń do wymiany danych, takich jak komputery i smartfony.

2) Diagnoza problemów uzależnień

Na potrzeby opracowania niniejszego programu w 2024 roku przeprowadzono dwie wstępne diagnozy mające na celu zbadania problematyki występowania substancji psychoaktywnych oraz alkoholu w środowisku młodzieży szkolnej z uwzględnieniem ich dostępności, podejścia do problemu szeroko rozumianej narkomanii oraz ewentualnego istnienia zagrożenia związanego z zażywaniem opisanych środków. Dodatkowym elementem diagnoz wynikającym z tematu uzależnień oraz profilaktyki wśród dzieci i młodzieży były: relacje z rówieśnikami, asertywność, więzi rodzinne i zaufanie do różnego typu instytucji. Wszystkie badane aspekty mają bezpośredni związek z profilaktyką i problemem uzależnień.

Pierwsza diagnoza została przeprowadzona w szkołach podstawowych na terenie Miasta i Gminy Piwniczna – Zdrój wśród uczniów klas 6-8 w formie anonimowej ankiety. Ogółem w badaniu wzięły udział 283 osoby w tym 146 dziewczynek i 137 chłopców z przedziału wiekowego 12-14 lat.

Dziewczynki

Liczba ogółem	Wiek – 12 lat	Wiek - 13 lat	Wiek - 14 lat
146	67	37	42

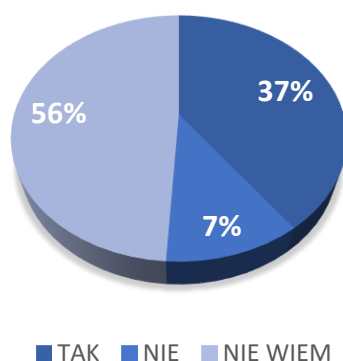
Chłopcy

Liczba ogółem	Wiek – 12 lat	Wiek - 13 lat	Wiek - 14 lat
137	50	49	38

Poniżej przedstawiona zostanie analiza tabelaryczna i graficzna odpowiedzi udzielonych przez respondentów na podstawie opracowanych arkuszy ankietowych. Zebrany materiał badawczy zostanie omówiony pod względem ilościowym jak i jakościowym.

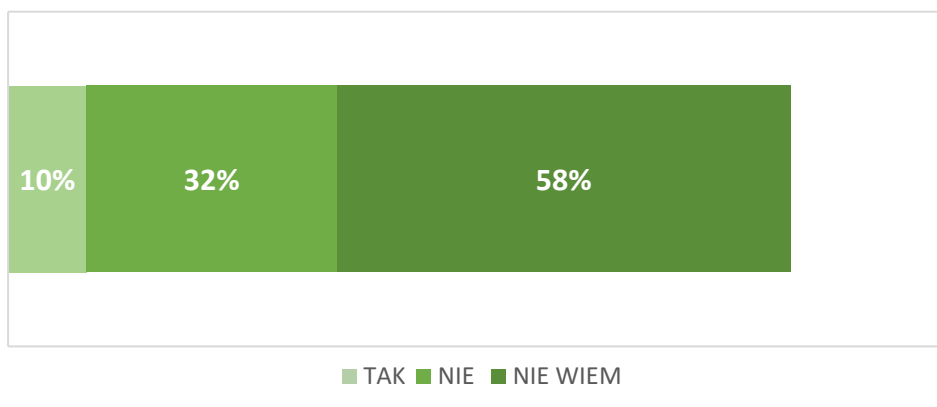
Analizę zebranych i opracowanych wyników badań rozpoczyna przedstawienie pierwszego pytania ankietowego mającego ukazać znaczenie problemu narkomanii wśród młodzieży.

**CZY UWAŻASZ, ŻE PROBLEM NARKOMANII JEST
WAŻNY DLA MŁODZIEŻY?**

Jak wynika z danych przedstawionych na wykresie problem narkomanii jest ważny dla 37% badanych. Natomiast 7% odpowiedziało, że nie, a 56% - „nie wiem”.

**CZY W TWOIM OTOCZENIU MOŻNA ZAKUPIĆ
NARKOTYKI LUB DOPALACZE?**

Jeśli chodzi o wiedzę na temat dostępności substancji odurzających w najbliższym otoczeniu, ankietowani odpowiedzieli następująco: 10% - tak, 32% - nie i 58% badanych – nie wiem.

Na pytanie „Czy ktoś z Twoich bliskich miał kontakt z narkotykami” 5% osób odpowiedziało twierdząco, 39% nie miało kontaktu, a 56% udzieliło odpowiedzi „nie wiem”.

Do próby zażywania środków odurzających twierdząco odniosło się 3% ankietowanych, a pozostałe 97% osób nie zażywało narkotyków ani dopalaczy.

Ankietowani zostali zapytani o wiedzę na temat zagrożeń jakie może wywołać zażywanie substancji odurzających. 74% udzieliło odpowiedzi, że zażywanie narkotyków jest groźne, 8% - nie widzi zagrożenia, a 18% zaznaczyło odpowiedź „nie wiem”.

Najwięcej osób wskazało poważne skutki zdrowotne oraz uzależnienie się od szkodliwych substancji. Ankietowani nie przywiązują wagi do negatywnego wpływu zażywanych środków na wygląd zewnętrzny, kłopotów z nauką np. słaba pamięć czy pogorszenia relacji z bliskimi.

Druga diagnoza dotyczyła spożywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Została przeprowadzona w jednej ze szkół podstawowych na terenie Miasta i Gminy Piwniczna-Zdrój wśród uczniów klas 6-8 w formie anonimowej ankiety składającej się z pytań jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Na podstawie narzędzia badawczego można założyć jaki jest zakres problemu związanego z potencjalnym eksperymentowaniem i spożywaniem alkoholu wśród dzieci i młodzieży, a także sformułować wstępną ocenę działań profilaktycznych realizowanych na terenie gminy. Przeprowadzone badania pozwalają na sformułowanie problemów i wniosków. Ogółem w badaniu wzięło udział 113 osób w tym 59 dziewczynek i 54 chłopców.

Dziewczynki

Liczba ogółem	Wiek – 12 lat	Wiek - 13 lat	Wiek - 14 lat
59	20	18	21

Chłopcy

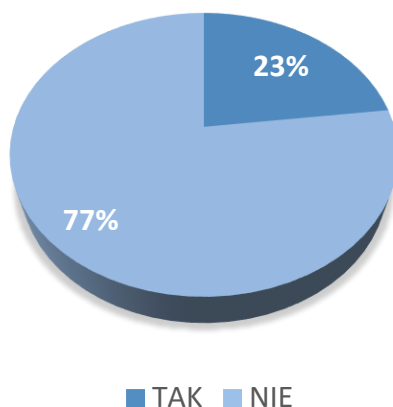
Liczba ogółem	Wiek – 12 lat	Wiek - 13 lat	Wiek - 14 lat
54	19	19	16

Przeprowadzone badania ankietowe pozwalają na zdiagnozowanie i zidentyfikowanie problemu alkoholizmu wśród młodzieży szkolnej, rozpoznanie skutków występujących problemów oraz opracowanie rozwiązań przeciwdziałających alkoholizmowi.

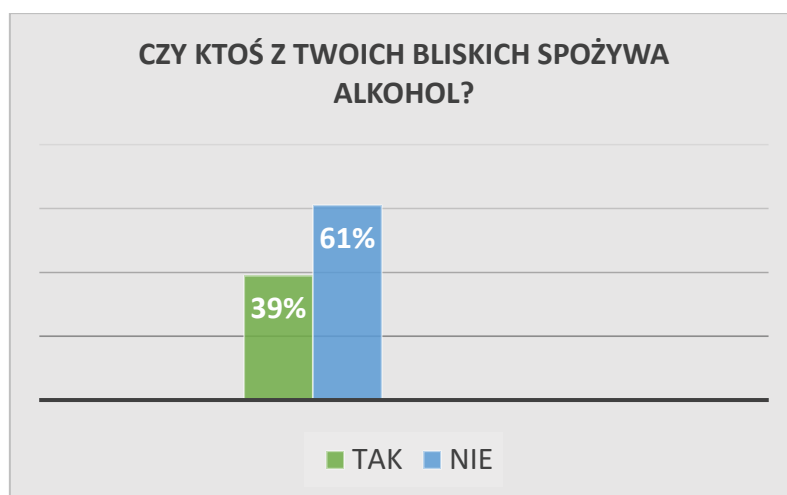
Poniżej przedstawiona zostanie analiza odpowiedzi udzielonych przez badanych na wybrane pytania ankietowe.

Młodzież biorąca udział w badaniu została zapytana o próby spożywania alkoholu.

CZY ZDARZYŁO CI SIĘ SPOŻYWAĆ ALKOHOL?

Przedstawione na wykresie dane świadczą o tym, iż 23% badanych zdarzyło się spożywać alkohol, a 77% nie miało takiego doświadczenia.

Na podstawie powyższych danych zauważyć można, że 39% ankietowanej młodzieży zadeklarowało, iż osoby z ich bliskiego otoczenia spożywają alkohol. Natomiast 61% badanych udzieliło odpowiedzi negatywnej.

Ankietowani zostali również zapytani o opinie na temat szkodliwości alkoholu. 85% respondentów uważa, że spożywanie alkoholu jest szkodliwe, 1% jest zdania, iż nie jest szkodliwe. Odpowiedzi „nie wiem” udzieliło 14% badanych.

Za najpoważniejszy skutek spożywania alkoholu osoby badane uważają uzależnienie się od szkodliwych substancji oraz poważne skutki zdrowotne. Znaczenie również ma pogorszenie relacji z bliskimi czy kłopoty z nauką.

VII. Cele i zadania Programu

1. Cele główne Programu:

- 1) ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój,
- 2) promocja zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież i dorosłych,
- 3) inicjowanie i prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów uzależnień oraz zmniejszania rozmiarów tych

już istniejących. Diagnoza lokalnych zasobów i problemów jako punkt wyjścia do opracowania gminnego programu i monitorowania podejmowanych działań.

Cele Programu będą realizowane w poszczególnych obszarach:

- profilaktyki uniwersalnej adresowanej do wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- profilaktyki selektywnej adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- profilaktyki wskazującej adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód.

2. Zadania Programu oraz sposób ich realizacji

1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

Sposoby realizacji:

- prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych czynności motywacyjno- interwencyjnych wobec zgłaszających się osób nadużywających alkoholu oraz członków ich rodzin,
- kierowanie osób uzależnionych na badania biegłych sądowych (psychologa i psychiatry) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- kierowanie do sądu wniosków o zastosowanie przymusowego leczenia odwykowego, współpraca z placówkami leczenia odwykowego (Małopolski Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu, Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej) poprzez dofinansowanie ich działalności w zakresie świadczeń terapeutycznych oraz opieki nad osobami nietrzeźwymi dla mieszkańców Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój,
- finansowanie szkoleń specjalistycznych dla członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie pracy z osobami

uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie spowodowanej nadużywaniem alkoholu lub substancji psychoaktywnych,
finansowanie osobom uzależnionym zwrotu kosztów przejazdu do Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Nowym Sączu na zajęcia psychologiczno-terapeutyczne.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Sposoby realizacji:

- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego oraz podejmowanie działań zmierzających do zastosowania obowiązku leczenia odwykowego w ramach zadań i procedur Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- koordynacja działań w zakresie pomocy dla osób dotkniętych problemem uzależnienia oraz jego następstwami poprzez współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy domowej, psychologami, Komisariatem Policji, placówkami oświatowymi, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi w celu zwiększenia skuteczności podejmowanych działań w stosunku do osób uzależnionych oraz członków ich rodzin,
- gromadzenie i udostępnianie informacji o formach pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych współuzależnionych,
- wspieranie funkcji opiekuńczo-wychowawczej i kompensacyjnej w placówkach przeznaczonych dla dzieci i młodzieży między innymi poprzez wspieranie i dofinansowanie działań na rzecz prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychoterapeutycznych, socjoterapeutycznych w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy uzależnień
- prowadzenie systematycznego dyżuru członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inspektora OPS, w celu zapewnienia rodzinom z problemami stałego wsparcia, możliwości uzyskania niezbędnych informacji lub innej pomocy doraźnej.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Sposoby realizacji:

- prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój,
- dofinansowanie programów psychoedukacyjnych dla rodziców, kształtujących odpowiednie umiejętności wychowawcze dostosowane do wieku rozwojowego dziecka,
- organizacja wypoczynku letniego: wycieczek, półkolonii z programem profilaktycznym jako alternatywnej formy spędzania wolnego czasu w okresie wakacji letnich dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój dotkniętych lub zagrożonych problemem uzależnień,
- realizacja programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem programów z systemu rekomendacji,
- organizacja i finansowanie specjalistycznych szkoleń dla dyrektorów oraz nauczycieli placówek oświatowych z terenu Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój, współpracujących w realizacji działań i podejmowaniu inicjatyw z zakresu profilaktyki uzależnień,
- współpraca w zakresie podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- współorganizacja oraz dofinansowanie działań profilaktycznych, lokalnych imprez, olimpiad, konkursów łączących profilaktykę z aktywnością sportowo - turystyczno- rekreacyjną,
- organizacja oraz finansowanie szkoleń, warsztatów dla dzieci i młodzieży oraz rodziców, finansowanie dożywiania dzieci i młodzieży objętych programami profilaktycznymi oraz innymi formami zajęć,
- prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień oraz zagrożeń z nimi związanych poprzez artykuły w prasie lokalnej oraz zakup i rozprowadzanie materiałów, wydawnictw, plakatów, broszur informacyjno-edukacyjnych,
- współpraca z instytucjami, klubami sportowymi i stowarzyszeniami w zakresie organizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych promujących zdrowy, wolny od uzależnień styl życia (zajęcia sportowe i rekreacyjne), oraz zajęć kreatywno – kulturalnych,
- udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach profilaktycznych adresowanych do różnych grup wiekowych,

- podejmowanie działań edukacyjnych dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- diagnoza problemu uzależnień i zagrożeń z nich wynikających w celu określenia problemów i zapotrzebowania na różnego typu działania w zakresie wdrażania skutecznych strategii rozwiązywania problemów alkoholowych.

4) Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii oraz innym uzależnieniom behawioralnym.

Sposoby realizacji:

- wspieranie i dofinansowanie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych ukierunkowanych na realizację zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.
- wspieranie przedsięwzięć podejmowanych przez stowarzyszenia z terenu Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój w zakresie współfinansowania organizacji imprez kulturalno-sportowo-rozrywkowych promujących zdrowy styl życia i kulturalne sposoby spędzania wolnego czasu, integrację lokalnej społeczności, także międzypokoleniową, w celu zwiększenia aktywności społeczeństwa,
- wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego działających na terenie Miasta i Gminy Piwniczna -Zdrój.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Sposoby realizacji:

- podejmowanie działań interwencyjnych w przypadku naruszenia przepisów ustawowych dotyczących zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym i nieletnim, oraz zakazu i zasad sprzedaży napojów energetyzujących,
- opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,

- prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Burmistrz Piwnicznej-Zdroju lub Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może wystąpić przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wdrażanie i finansowanie przedsięwzięć mających na celu zwiększenie umiejętności i możliwości radzenia sobie z przemocą (programy, warsztaty itp.).

6) Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach w szczególności z problemem alkoholowym.

Sposoby realizacji:

- kontynuowanie lokalnych działań informacyjno-edukacyjnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci (czym jest przemoc, jakie są jej mechanizmy, jakie niesie konsekwencje itp.), a także możliwości uzyskania pomocy (przede wszystkim bezpłatnej) i miejsc, które taką pomoc świadczą;
- prowadzenie i finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie i programów rozwijających umiejętności wychowawcze i pozytywne relacje rodzinne.

7) Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości w ruchu drogowym.

Sposoby realizacji:

- współpraca i współfinansowanie działań o charakterze informacyjno-edukacyjnym dotyczących szkód powodowanych przez alkohol, zmian zachowania np. sposobów odmawiania picia alkoholu czy sposoby reagowania gdy widzimy pijanego uczestnika ruchu, gdzie szukać pomocy, jak reagować w sytuacji ujawnienia problemu, której przyczyną jest alkohol,
- dofinansowanie działań profilaktycznych, konkursów, inicjatyw, które mają na celu zmniejszenie zjawiska nietrzeźwości na drogach oraz z zakresu zwiększenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

8) Wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej, pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

VIII. Źródła finansowania

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe budżetu Miasta i Gminy Piwniczna - Zdrój stanowiące dochody z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wniesione przez podmioty gospodarcze.

IX. Plan wydatków

W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2025 ROK.

Lp.	NAZWA ZADANIA	PLANOWANA KWOTA
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.	13 000 zł
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	70 000 zł
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	190 000 zł
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii	57 000 zł
5.	Realizacja międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu	80 000 zł
	RAZEM	410 000 zł

X. Monitoring i ewaluacja

W ramach ewaluacji zostaje sporządzony raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada się radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Podsumowanie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2028 określa zakres działań podejmowanych na terenie Miasta i Gminy Piwniczna- Zdrój w obszarze profilaktyki społecznej, prowadzących do niwelowania zagrożeń wynikających z nadużywania alkoholu i substancji psychoaktywnych. Istotą programu jest zwiększenie świadomości społecznej i uwrażliwienie na zjawisko alkoholizmu oraz narkomanii w najbliższym otoczeniu. Systematyczna współpraca kluczowych podmiotów: organów samorządu, policji, pedagogów, psychologów, nauczycieli oraz instytucji pomocowych ma zapewnić realizację założonych celów. Skoordynowane działania dają większą szansę na szybkie dostrzeżenie problemu i opracowanie odpowiedniego planu pomocy.

Szerokie spektrum działań profilaktycznych, zwiększenie dostępności do pomocy terapeutycznej, udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym problemami uzależnień oraz odpowiednia działalność edukacyjna wśród dzieci i młodzieży stanowią nadrzędne cele w przypadku rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie Miasta i Gminy Piwniczna- Zdrój.